

Příloha k protokolu o SZZ č.

Autorka: Bc. Barbora Gabrielová

Vysoká škola: FF JU v Českých Budějovicích

Aprobace: Bohemistika navazující

Katedra: Ústav bohemistiky

Datum odevzdání posudku: 15. 8. 2018

Oponent: Mgr. Veronika Faktorová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

ČESKÝ LITERÁRNÍ REALISMUS

(téma)

Barbora Gabrielová navázala zvoleným tématem na svou bakalářskou práci obhájenou v roce 2012. Hlavním úkolem se opět stala analýza a komparace výkladů českého realismu ve vybraných literárněhistorických syntézách. Gabrielová přitom značně rozšířila zdrojovou bázi i rozsah sledovaného pojmu. *Přehledné dějiny literatury české* Arne Nováka a tzv. akademické *Dějiny české literatury* díl druhý až čtvrtý doplnila o *Trvání v proměně* Aleše Hamana, *Průvodce po dějinách české literatury* Zdeňky Tiché, Josefa Hrabáka a Dušana Jeřábka a *Českou literaturu od počátku k dnešku* Jaroslavy Janáčkové, Alexandra Sticha, Jiří Holého et al. Ačkoliv to titul nenaznačuje zcela zřetelně, do autorčiných úvah byl pojat i naturalismus, jemuž v bakalářské práci pozornost věnována nebyla. Zohlednění naturalismu jako k realismu komplementárního pojmu je jistě oprávněné a lze se tu opřít mimo jiné i o v diplomové práci citovanou studii R. Welleka, v níž se píše: „náčrt užití a rozšíření termínu realismus by neměl smysl, kdybychom si nepovšimli termínu naturalismus“ (Wellek 2005, s. 114).

Gabrielová v obsáhlých přílohách rovněž nabízí přehled publikační historie „realistických“ a „naturalistických“ děl členěný podle jednotlivých literárněvědných syntéz, který je doveden až k hranici roku 1948. Ačkoli nechci zpochybňovat náročnost i pečlivost provedené heuristiky, chybí zde adekvátní komentář, který by nastolil, případně i interpretoval témata, která dané soupisy nabízejí. Nedokládají tyto soupisy například „dlouhé trvání“ realismu v české literatuře? Nelze z nich vytušit, jaká díla jsou literárními

historiky považována za modelové příklady českého realismu a naturalismu? Lze z nich získat dobrou představu o podobě kánonu české realistické prózy? atd. Barbora Gabrielová se zde bohužel spokojila pouze s demonstrací toho, „v jakých letech byla produkce děl s realistickými tendencemi či přímo realistických nejčetnější“ (s. 9). A to se domnívám není mnoho. Podobně bez komentáře jsou ponechány i přiložené grafy, ačkoliv nutno uznat, že samy o sobě mají přece jen větší vypovídací hodnotu než obsáhlé tabulky.

Rešeršní a soupisovou povahu má nakonec i samotný text práce (z tohoto standartu vybočují pouze úvodní kapitoly *Realismus – pojem a jeho funkce v literatuře*, *Naturalismus – pojem a jeho funkce v literatuře*, které lze označit za dobře odvedené). Autorka postupně probírá jednotlivé syntézy a jejich výklad realismu, přičemž pouze shrnuje uvedené informace, aniž by je nějak podstatněji interpretovala. Postrádáme přitom schopnost určit stěžejní teze jednotlivých výkladů, vzájemně je porovnat a stanovit jejich shody a odlišnosti a vyvodit z této komparace určité závěry. O málo invenčním přístupu svědčí již názvy jednotlivých kapitol, které autorka doslovně přejímá ze sledovaných syntéz. V důsledku uvedených výhrad proto není nijak překvapivé, že výsledky provedené „analýzy“ jsou velmi vágní. Dozvíme se de facto jen to, že někde je realismus pojednán obsírněji, jinde méně, že v některých syntézách figuruje pojem v názvech kapitol a v jiných nikoliv. O tom, jaké postupy a prostředky jsou autory syntéz považovány za realistické, proč jsou v jedné publikaci některá díla označována za modelově realistická a v jiné nikoliv, co tvoří na základě analyzovaných podkladů hledaný kánon realistické prózy, se nepíše takřka nic.

K pozitivních stránkách práce patří obeznámenost s adekvátní sekundární literaturou, dobře provedená heuristika (byť nutno upozornit, že elektronická databáze CASLIN není zmiňovanou databází shrnující fondy Národní knihovny, ale všech knihoven ČR) a jen ojedinělé jazykové nedostatky (například chybějící interpunkce či uvozovky v citacích na s. 13, 14 aj.). Přes uvedené výhrady doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako dobrou.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

V Č. Budějovicích dne 15. 8. 2018

.....
podpis oponenta diplomové práce

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte